

ΙΣΤΟΡΙΑ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τις ιστορικές πηγές που σας δίνονται, να αναφερθείτε:

α. στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του καθεστώτος της 4^{ης} Αυγούστου που εγκαθιδρύθηκε από τον Ιωάννη Μεταξά.

(μονάδες 10)

β. στους λόγους που οδήγησαν στην επικράτηση του εν λόγω καθεστώτος.

(μονάδες 15)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η ονομασία του καθεστώτος μόνο από την ημερομηνία επιβολής του (4^η Αυγούστου) μαρτυρεί την αδυναμία να (αυτό)χαρακτηριστεί με ουσιαστικότερο τρόπο. Δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ η φιλοδοξία να γίνει ολοκληρωτικό καθεστώς κατά το πρότυπο συγχρόνων του φασιστικών καθεστώτων. Στην ουσία παρέμεινε προσωπική δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά, περιστοιχισμένου από ελάχιστους έμπιστους συνεργάτες. [...] Το άλλο εμπόδιο ήταν ο ανεξέλεγκτος ρόλος της βασιλείας στο πρόσωπο του Γεωργίου Β΄, που δεν έπαψε να αποτελεί τον ισχυρότερο πόλο εξουσίας χάρη στην υποστήριξη των ενόπλων δυνάμεων και της Μεγάλης Βρετανίας. Γιώργος Μαυρογορδάτος, «Μεταξύ δυο πολέμων, πολιτική ιστορία 1922-1940», στο: Β. Παναγιωτόπουλος (επμ.). *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, τ. 7, σ. 30.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[...] Ο Μεταξάς, που δεν έκρυβε την περιφρόνησή του προς τον «πολιτικό κόσμο», κατάφερε να εκμεταλλευτεί τόσο τη διαφαινόμενη ανικανότητα των πολιτικών να υπερβούν τις διαφορές τους, όσο και τις σοβαρές εργατικές ταραχές, για να προδιαθέσει τον βασιλιά να δεχτεί τις προτάσεις του για «ισχυρή» κυβέρνηση. [...] Η εγκαθίδρυση του «Καθεστώτος της 4^{ης} Αυγούστου 1936», όπως άρεσε στον Μεταξά να αποκαλεί τη δικτατορία του, αποτέλεσε μέρος της γενικότερης τάσης προς βασιλικές δικτατορίες στα Βαλκάνια, στα τέλη της δεκαετίας του 1930, καθώς τα ασταθή κοινοβουλευτικά καθεστώτα που είχαν εγκαθιδρυθεί αποδείχθηκαν ανίκανα να ανταποκριθούν στις εντάσεις που προκαλούσε η οικονομική κρίση.

R. Clogg, *Συνοπτική ιστορία της Ελλάδας 1770-1990*, Κάτοπτρο, Αθήνα 2003, σ. 142.